

Mishnah Eiduyot, chapter 2

משנה עדיות פרק ב

(1) Rabbi Hanina, the *segan* of the priests [deputy High Priest], testified concerning four things: Throughout all their days, the priests never refrained from burning flesh which had been defiled by an "offspring" of defilement [secondary defilement] with flesh which had been defiled by an *av hatumah* [primary defilement], although [when they would touch each other] they [thereby] increased its impurity with [a higher degree of] impurity. Rabbi Akiva added and said: Throughout all their days, the priests never refrained from lighting oil [of *terumah*] which had been rendered unfit by a *tevul yom* [i.e., the least degree of defilement] in a [metal] lamp defiled by one who had been defiled by a corpse [the highest degree of defilement; a metal vessel is unique in that it acquires the same level of defilement as that of the object or person that defiled it], although they [thereby] increased its impurity with a [higher degree of] impurity.

(2) Rabbi Hanina the *segan* of the priests said: Never in my life have I seen skin

רבנו עובדיה מברטנורא

א רבי חנינא סגן הכהנים העיד. מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטומאה. בולד של ולד קאמר הבשר שהוא שלישי שנטמא בולד של ולד כלומר שנגע בשני ונעשה הוא שלישי. לא נמנעו מלשרפו עם הבשר שנטמא באב הטומאה שהוא ראשון לטומאה. וכשנגוע זה הבשר שהיה מתחלה שלישי בבשר שנטמא באב הטומאה חוזר להיות שני שהרי נגע בראשון ונעשה שני. ונמצא שהוסיפו לו טומאה על טומאתו. דמעיקרא שלישי. והשתא שני. ואף על פי כן לא נמנעו מלשרפו עם חמור ממנה דהואיל ואף זה הקל לשריפה עומד לא חשו אם מטמאים אותו יותר ממה שהיה. ואף על פי שאין אוכל מטמא אוכל מן התורה שנאמר בטומאת אוכלים טמא הוא. הוא טמא. ואין מטמא אוכל כיוצא בו. מ"מ רבנן גזרו שיהיה אוכל מטמא אוכל: **השמן.** של תרומה שנפסל בטבול יום הוא שלישי לטומאה. דטבול יום הוא פוסל את התרומה מן התורה. ועושה אותו שלישי: **בנר שנטמא בטמא מת.** האי נר של מתכת הוא ולא של חרס. דכל כלי חרס שנגעו בטומאת מת נעשו כמותה. אם אב אב. ואם ראשון ראשון. דכתיב (במדבר יט) בחלל חרב. ודרשינן חרב הרי הוא כחלל. שהחרב שנגע במת. נעשה אבי אבות כמת עצמו. וכשנגע בטמא מת שהוא אב. נעשה גם כן החרב אב וכל שאר כלים כחרב לדין זה. חרץ מכלי חרס. נמצא הנר של מתכת שנגע בטמא מת נעשה אב הטומאה והשתא הוסיף ר"ע על דברי ר' חנינא סגן הכהנים. שהרי רבי חנינא לא התיר אלא להחזיר השלישי. שני. ור"ע התיר להחזיר השלישי. ראשון. שהשמן שנפסל בטבול יום שהוא שלישי. כשמדליקין אותו בנר שנטמא בטמא מת. שהנר עצמו נעשה אב. כמו שאמרנו. נמצא שחזרו השלישי להיות ראשון.

go to the place of burning [i.e., after it was flayed, even though the disqualification was present before the flaying]. Rabbi Akiva observed: We learn from his words that if one flays a firstborn [even a blemished firstborn, which is permitted for eating only through its slaughter, if it died naturally even its skin must be buried] and it is found to be *treifah*, [though this disqualification occurred before it was even slaughtered, which, in effect, tells us that there was no valid slaughter and it should be considered as though having died naturally, still since this was only discovered after its being flayed] the *Kohanim* have a right to its skin. But the Sages maintain: "I have never seen" is not a proof [since it does not disprove anything]; rather, it [the skin] must go to the place of burning [since it was disqualified before it was flayed].

(3) He also testified regarding a small village in the vicinity of Jerusalem in which there was an old man who used to lend to all the villagers and write out [the loan documents] in his own handwriting and others signed it [as witnesses], and when the fact was brought before the Sages, they permitted this [even though the document was written by the creditor, who was an interested party]. Hence, incidentally, you learn that a wife may write her own bill of divorce [and have valid witnesses sign it], and the husband may write his own receipt [i.e., the

רבנו עובדיה מברטנורא

ואף על פי כן לא נמנעו. דהואיל ויש שם טומאה עליו לא חיישין ליה. ומותר להוסיף בידים: **ב לא ראיתי עור יוצא לבית השרפה.** לאחר שהופשט אם נמצאת טרפה אף על פי שפסול זה היה בו קודם הפשט. הואיל ולא ניכר אלא לאחר הפשט: **שהמפשיט את הבכור ונמצא טרפה.** הא קמ"ל ר"ע דאפילו בכור בעל מום הנשחט במדינה על מומו ולא התירו הכתוב אלא באכילה. כדכתיב (וברים טו) בשעריך תאכלנו. אבל אם מת עורו אסור וטעון קבורה. ואשמועינן ר"ע דהיכא דלא הוכר טרפתו עד לאחר הפשט. התירתו שחיתו והפשטו לעורו כאילו נורק דמו במקדש: **יאותו הכהנים בעורו.** ואינו נשרף: **אין לא ראינו ראיה.** שמא לא אירע בימיו שימצא טרפה לאחר הפשט ואם אירע ושרפוהו. הוא לא ראה: **אלא יצא לבית השריפה.** הואיל וקודם הפשט בא. והלכה כר"ע בבכור בעל מום כשהתירו מומחה. אבל לא התירו מומחה. לא. והלכה כחכמים בבכור תמים דבשר בקבורה. ועור בשרפה: **ג וכותב בכתב ידו.** שטר חוב על הלוח: **ואחרים חותמים.** עדים כשרים היו חותמים על השטר: **והתירו.** ואף על פי שכותב השטר. הוא המלוה. ונוגע בעדותו: **שהאשה כותבת את**

הכהנים, מימי לא ראיתי עור יוצא לבית השרפה. אמר רבי עקיבא, מדבריו למדנו, שהמפשיט את הבכור ונמצא טרפה, שיאיתו הכהנים בעורו וחקמים אומרים, לא ראינו אינו ראיה, אלא יוצא לבית השרפה: ג אף הוא העיד על פשר שהיה בצד ירושלים, והיה בו זקן אחד והיה מלוה לכל בני הכפר וכותב בכתב ידו ואחרים חותמים, ובא מעשה לפני חכמים והתירו. לפי דרפך אתה למד, שהאשה כותבת את גטה והאיש כותב את

document where the woman renounces her right to collect her *ketubah* payment] and have [valid] witnesses sign it; for the legality of a document depends only on those who sign it. And [he also testified] concerning a needle [which had been defiled by a corpse] which was found in the flesh

[of a sacrifice, in the Temple Courtyard which was regarded as public domain], that the knife and the hands [which had been employed on the flesh] are pure [because it is doubtful whether they touched the needle, and a doubtful defilement arising in a public domain is considered to be pure], but the flesh itself is impure [because it certainly touched the needle], and if it was found in the excrement, all are pure [because it may be assumed that the flesh also did not touch the needle].

(4) Rabbi Yishmael stated three things before the Sages in the vineyard at Yavneh. [The academy was referred to as the vineyard because the Sages sat in rows resembling a vineyard.] Concerning an egg which was beaten and placed on vegetables of *terumah*, that it acts as a medium [so that if a *tevul yom* [one who was defiled who immersed in a mikvah before nightfall and waits until nightfall to be totally purified and is equivalent to one defiled to the second degree] comes in contact with the egg, the vegetables become unfit, even though an egg cannot be set aside as *terumah*, and a *tevul yom* does not defile non-consecrated food], but if it was in the form of a helmet [inflated with air inside, so that the air

רבנו עובדיה מברטנורא

גיטה. ועדים כשרים חותמים בו: את שוברו. שטר מחילה שמחלה לו אשתו על כתובתה: שאין קיום הגט אלא בהותמיו. העדים החתומים על הגט הם עיקר סבת קיום הגט הלכך כשהעדים כשרים חתומים בו כשר אף על פי שהוא כתב יד האשה; ועל מחט. שידוע בה שנטמאת במת. ונמצאת בבשר הקדש כשחתכו אותו בעזרה וספק אם נגע בה הסכין והאדם אם לאו. הסכין והאדם טהורין דספק טומאה ברשות הרבים היא שהעזרה דין רשות הרבים יש לה לענין טומאה. וספק טומאה ברשות הרבים ספקו טהור והבשר טמא דודאי נגעה בו טומאה. ומתני איירי בבהמת קדשים שהעבירה בנהר סמוך לשחיטתה ועדיין משקה טופח עליה שהוכשר הבשר לקבל טומאה באותן המים דאי לאו הכי לא היה הבשר טמא ואף על פי שרוחצים אותם בבית המטבחים בעזרה דכל משקה בית מטבחיא דכן. ואין מכשירין את הבשר לקבל טומאה ואי קשיא היאך הבשר טמא והידיים טהורים. והלא אוכלין טמאין מטמאין את הידיים מדרבנן. הא לא קשיא מידי דקיל אין טומאת ידיים במקדש שבשגורו על טומאת ידיים לא גזרו בה במקדש: ד בכרם. שהיו יושבין שורות שורות של חכמים ככרם זו הנטוע שורות שורות של גפנים: על ביצה הטרופה. בקערה שנתערבה החלבון והחלמון יחד ונתונה ע"ג

intervenes between the egg at the area of contact and the vegetables], it does not act as a medium. And concerning an ear of grain in the harvested section [which had been forgotten], the top of which reached the standing grain. If it can be reaped together with the standing corn, then it belongs to the owner, and if not, it belongs to the poor [see Deuteronomy 24:19]. And concerning a small [fenced in] garden surrounded by [five or more hanging] espalier vines, that if it has space for the grape-gatherer and his basket on one side [a space of two *amot*], and space for the grape-gatherer and his basket on the other side [i.e., a minimum area for the entire garden of four *amot* square], it may be sown with seed [but must be planted a minimum of *six tefahim* from the vine]; but if not, it may not be sown with seed [because the prohibition of *kilayim* in Deuteronomy 22:9 applies to it].

(5) They stated three things before Rabbi Yishmael, and he neither prohibited nor permitted them; but Rabbi Yehoshua ben Matya explained them [in which cases they are prohibited, and in which they are permitted]. If a person cuts [or squeezes an opening in] an abscess on the Sabbath, he is liable if this was done to make a [permanent] opening to it [as **בונה**], but exempt, if it was to draw out the pus [the cutting of the opening is then a labor performed not for its own sake,

רבנו עובדיה מברטנורא

הירק. ונגע טבול יום בביצה אף על פי שהוא חולץ דאין שייך תרומה בביצה וטבול יום אינו פוסל בחולץ אפי"ה הוי חבור ונפסל הירק כאלו נגע בו: **אם היה כמין כובע**. שנתנפחה הביצה ונעשית כמין כובע על הירק וחלולה תחתיה: **שבולת שבקציר**. שייך בקצירתו שבולת אחת שלא קצר. וראש אותה שבולת מגיע לקמה: **אם נקצרה**. אם אותה שבולת נקצרת עם הקמה הרי היא של בעל הבית. שהקמה מצילתה ולא קרינן בה לא תשוב לקחתו: **ואם לאו**. הרי זו שכחה. והויא לעניים: **עריס**. חמש גפנים הנטועות ומודלות ושוככות על גבי כלונסות או על גבי גדר קריות עריס לשון על ערש יצועי: **אם יש בו כמלא בוצר וסלו**. אם הגנה גדולה כשעור שיעמוד בה בוצר הענבים עם סלו שמכניס הענבים לתוכו כשהוא מלקט הענבים מכל צדדי העריס: **תזרע**. הגנה. והוא שירחיק הזרע מן הגפנים כדי עבודת הכרם שהם ו' טפחים לכל רוח וזרע השאר: **ואם לאו**. שאין הגנה גדולה כל כך: **לא תזרע**. ואף על פי שמרחיק כדי עבודת הכרם מפני שהזרע נראה עם הכרם כאילו הם כלאים: **ה ופרשן רבי יהושע**. אימתי חייב. ואימתי פטור: **אם לעשות לה פה חייב**. משום בונה: **ואם להוציא ממנו לחה פטור**. דמלאכה שא"צ לגופה היא שהפתח היא המלאכה. וזו א"צ להיות לה פתח מעכשיו ואין כאן אלא איסורא דרבנן ומשום צערא לא גזור. והוי פטור ומותר: **אם**

חבור. ועל שבולת שבקציר וראשה מגיע לקמה, אם נקצרה עם הקמה, הרי היא של עניים. ועל גנה קטנה שהיא מקפת עריס, אם יש בה פמלא בוצר וסלו מקאן ומלא בוצר וסלו מקאן, תזרע. ואם לאו, לא תזרע: **ה שלשה דברים אמרו לפני רבי ישמעאל, ולא אמר בהם לא אסור והתא, ופרשן רבי יהושע בן מתיא**. המפיס מרסא בשבת, אם לעשות לה פה, חייב, ואם להוציא ממנה

and is, therefore, permitted]; and concerning a person who hunts a snake on Shabbath: that if he was thus occupied so that it would not bite him, he is exempt [because the catching is not the real purpose of the labor and hence is not a labor performed not for its own sake], but [if he did this] so that he might use it as medicine, he is liable; and concerning *ironiat* cooking

pots [these were earthenware that were initially made circular like a ball, then fired in an oven, and then sliced in half, so as to have two vessels], that they do not contract defilement when under the same roof-space as a corpse [before splitting them, since there is no opening to them, there is no inner air to serve as the viaduct for the defilement], but become impure if they are carried [or moved] by a *zav* [a person who had an issue]. Rabbi Elazar the son of Zadok says: also if they are carried [or moved] by one who has an issue they remain pure, because they are not completely finished [and therefore, are not considered utensils].

(6) Rabbi Yishmael stated three things, and Rabbi Akiva disagreed with him: If garlic, unripe grapes, or unripe ears of grain were crushed [and one placed heavy stones on them to further extract their juice] while it is yet day [on Friday], Rabbi Yishmael says: They may finish [the crushing process] after it grows dark [i.e., he may leave the stones there, and though the Rabbis prohibited juice flowing from produce on its own on Sabbath, lest one come to squeeze juice a labor Biblically prohibited, here, however, since if one squeezed crushed garlic, or crushed unripe, fruit the juice would eventually flow out on its own, and thus would not be a Biblical prohibition, they allowed the use of the juice which flows

רבנו עובדיה מברסטרוא

מתעסק שלא ישכנו פטור. דא"צ לגופו של דבר הנצוד. ואם היה יודע שיעמוד ולא ישכנו. לא היה צד. ובהאי נמי לא גזרו רבנן. והוי פטור ומותר: **לפסין אירוניות.** כלי חרס סתומים עשויין כמין כדור חלול במפנים. ולאחר שמלבנים אותן בכבשן. חותכים אותו באמצע והוא נעשה שני כלים: **טהורות באוהל המת.** כל זמן שלא חתכוהו. דכלי חרס אין מקבל טומאה מגבו אלא מאירו. כדכתיב (במדבר יט) וכל כלי פתוח. דרך פתחו מיטמא ואינו מיטמא מגבו והאי אין לו אויר: **וטמאות במשא הזב.** בטומאת היסט שאם נתטלטלו או נתנענעו ממשא הזב. טמאים אף על פי שאין להם אויר: **מפני שלא נגמרה מלאכתן.** דהתיכה שחותכין אותן באמצען זו היא גמר מלאכתן ואין הלכה כר"א בר צדוק. אלא לבונן בכבשן הוא גמר מלאכתן הלכך מיטמאות במשא הזב אפילו קודם שחלקן: **ו מלילות.** שבולים שלא בשלו כל צרכן וטוענן באבנים ומשקה זב מהן וטובל בו: **יגמור.** מאחר שרסקן וחתנן מערב שבת. יגמור ויאכל בשבת. ולא דמי למשקים שזבו שאסורין גזירה שמה

from them on Sabbath]. But Rabbi Akiva says: They may not finish [the general law prohibiting self flowing juice on Sabbath is applicable here as well. The *halachah* follows Rabbi Yishmael].

(7) They stated three things before Rabbi Akiva; two, in the name of Rabbi Eliezer and one, in the name of Rabbi Yehoshua. Two, in the name of Rabbi Eliezer: A woman may go out

[in a public domain on the Sabbath, adorned] with a “city of gold” [a gold ornament with a representation of the city of Jerusalem usually worn by distinguished women and we do not fear that a distinguished woman will remove it to show people and carry in a public domain]; and those who fly pigeons are unfit to give testimony [since these birds are used for wagering purposes; or, because they are used as decoys to lure away other pigeons a moral equivalent to stealing]. And one in the name of Rabbi Yehoshua: If there was a [dead] creeping thing (see Leviticus 11:29) in the mouth of a weasel when it walked over loaves of *terumah*, and it is doubtful whether it [the dead creeping thing] touched them or did not touch them, the doubtful remain pure [for any doubt regarding a moving defilement is regarded as pure].

(8) Rabbi Akiva stated three things; regarding two, they [the Sages] agreed with him, and concerning one, they disagreed with him. Regarding a lime burner's sandal [meant only for the protection against burning his feet from the lime, but not for walking], that it is liable to become defiled from *midras* impurity [as do shoes]. [*Midras* or pressure impurity, — anything upon which a *zav* or *zavah* is supported, stands, sits, lies, or leans upon.] And regarding the remains of a

רבנו עובדיה מברטנורא

יסחוט. דהבא אפילו יסחוט ליכא איסורא דאורייתא. משום דמשקים אתו ממילא: לא יגמור. כדי לאכול לאחר שקדש היום. דאסורין כשאר משקים שזבו. והלכה כר' ישמעאל: ז עיר של זהב. עטרת זהב עשויה כמין עיר צורת ירושלים. ולא חיישינן דלמא שלפא ומחויא ואתיא לאתווי ארבע אמות ברשות הרבים: ומפריחי יונים. מין ממיני השחוק אם תקדים יונתך ליונתי אתן לך כך וכך. פי' אחר שמגדל יונה מלומדת להביא יונים לבית בעליה ויש בהן גול משום דרכי שלום. ולא גול גמור: ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור. משום דטומאה עוברת היא ואינה נחה במקום. הלכך ספיקו טהור ואפילו ברשות היחיד: ח סנדל של סידין. מנעל של עץ שנועלין ברגליהם המתעסקים

עקיבא אומר לא יגמור: ז שלשה דברים אמרו לפני רבי עקיבא, שנים משום רבי אליעזר ואחד משום רבי יהושע. שנים משום רבי אליעזר, יוצאת אשה בעיר של זהב, ומפריחי יונים פסולים לעדות. ואחד משום רבי יהושע, השרץ בפי חלדה ומהלכת על גבי כפרות של תרומה, ספק נגע ספק לא נגע, ספקו טהור: ח שלשה דברים אמר רבי עקיבא, על שנים הודו לו ועל אחד לא הודו לו. על סנדל של סידיים, שהוא טמא מדרס.

[broken cylindrical earthenware] oven [that was cemented to the floor, and that became impure while still whole], that they must be four [cubits high in order to retain the impurity; but if less, they become pure, like the fragments of a broken vessel], while they [the Sages] used to say: [They must be]

three [cubits high] and they [now] conceeded to him. And regarding one thing they disagreed with him, regarding a stool from which two of its seat slats, one next to the other [the slats forming the seat], had been removed, which Rabbi Akiva pronounces liable to [midras] impurity [since the chair may still support within it, fruit], but the Sages declare not liable to impurity [since it can no longer support someone sitting on it, it is considered a broken vessel].

(9) He used to say: The father merits [and transmits] to his son beauty, strength, wealth, wisdom, and years [i.e., long life] and the [reward for actions performed by a] number of generations preceding him [i.e., there are times when the Holy One, blessed be He, promises to give a reward to his seed to the third or fourth generation], that he [because of the merit of his righteous father] shall become their appointed end. As it says: "Calling the generations from the beginning."

רבנו עובדיה מברטנורא

בסיד להגן על רגליהם שלא ישרפו בסיד ואם נעל אותו הזב טמא מדרס: ועל שירי תנור ארבעה. אם היה גדול הרבה ונטמא. ואחר כך נשבר. לא נטהר עד שלא יהיה בשבריו גבוה ארבעה. ולעולם שבריו מקבלים טומאה כאילו היה שלם. עד שיהיה השבר פחות מגובה ארבעה. וסתם תנור שבמשנה עשוי כמין קדירה גדולה שאין לה שוליים ומחברין אותו בטיט על גבי קרקע. ורצפת הקרקע היא תחתיתו של תנור: שנים מחפוייו. מן הלווחות העשויות למושב: שרבי עקיבא מטמא. דסבר אף על פי שאינו ראוי לשיבה הוא ראוי לקבל רמונים וטמא משום כלי קבול: וחכמים מטהרין. דסברי הואיל ועיקרו לשיבה עבד ולא לבית קבול. כיון שנתבטל העיקר שבעבורו נעשה נתבטל הטפלה ואינו מטמא אפילו משום כלי קבול והלכה כחכמים: ט האב זוכה לבן וכו'. לפי שקרוב טבע הבן להיות דומה לטבע האב והנוי. והכח. והחכמה. והשנים. אדם זוכה בהן מתחלת יצירתו כפי טבעו. והעושר אדם מורישו לבנו. וחכמה דאמרינן הכא היא הסברה הישרה והיא באדם כפי טבעו. והשנים. אריכות הימים. ול"נ שאם אדם זוכה הויין ליה בנים נאים בעלי כח בעלי חכמה עשירים ומאריכי ימים: ובמספר הדורות לפניו. פעמים שהקדוש ברוך הוא מבטיח לאב לעשות טובה לזרעו לדור שלישי או לדור רביעי. והאב זוכה לאותו הדור שתהא להם אותה הטובה. והוא הקץ שקצב הקדוש ברוך הוא לאותו דבר שיהיה לזמן פלוני ולדור פלוני כמו ועבדום ועגנו אותם ארבע מאות שנה ודור רביעי ישובו הנה הרי מספר הדורות שהוא דור רביעי הוא הקץ של ארבע מאות שנה: י שנאמר

ועל שירי תנור ארבעה. שהיו אומרים שלשה. והודו לו. ועל אחד לא הודו לו, על כסא שנטלו שנים מחפוייו זה בצד זה, שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין: ט הוא היה אומר, האב זוכה לבן, בנוי, ובכח, ובעשר, ובחכמה, ובשנים, ובמספר הדורות לפניו והוא הקץ, שנאמר (ישעיה מא) קרא הדורות

(Isaiah 41:4) Although it is says: “And they shall serve them, and they shall afflict them four hundred years,” (Genesis 15:13) yet [because of the merit of our father Abraham] it also says: “And in the fourth generation they shall return back here, again” (ibid. verse 16).

(10) He [Rabbi Akiva] also used to say: There are five things [that last] twelve months: the judgment of the generation of the Flood [continued] twelve months [compare Genesis 7:11 with 8:14]; the judgment of Iyov [continued] twelve months [“Months of emptiness” (Job 7:3) is interpreted as meaning a full twelve months]; the judgment of the Egyptians [continued] twelve months [the events in Exodus 4:12 took place in the month of Iyar, while the Exodus took place twelve months later, in Nisan]; The judgment of Gog and Magog (see Ezekiel 38:2) in the time to come [will continue] twelve months; the judgment of the wicked in Gehinom [continues] twelve months, as it says: “And it will be from one month until its [same] month [and one Sabbath to its Sabbath shall all flesh come to bow down to the ground before Me says the Lord”, Isaiah 66:23-24]. Rabbi Yohanan ben Nuri says: [As long as] from Passover to Shavuot [49 days], for it says: “And from one Sabbath until its [next] Sabbath” [both Passover and Shavuot are referred to as Sabbath].

רבנו עובדיה מברסנורא

והיה מדי חדש בחדשו. כשיבא חדש באותו חדש שמת בו יצא מגיהנם. ויבא להשתחוות לפני ה': שנאמר ומדי שבת בשבתו. כלומר לאחר שיהיה בגיהנם כ"כ ימים כמו שיש מיום ראשון של פסח דאיקרי שבת דכתיב (ויקרא כג) וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' עד עצרת שהוא ממחרת השבת השביעית יצא מגיהנם ויבא להשתחוות:

מראש, אף על פי שנאמר (בראשית טו) ועבדום ויענו אתם ארבע מאות שנה, ונאמר (שם) ודור רביעי ישובו הנה: ' אף הוא היה אומר חמשה דברים של שנים עשר חדש. משפט דור המבול, שנים עשר חדש. משפט איוב, שנים עשר חדש. משפט המצריים, שנים עשר חדש. משפט גוג ומגוג לעתיד לבוא, שנים עשר חדש. משפט רשעים בגיהנם, שנים עשר חדש, שנאמר (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו. רבי יוחנן בן נורי אומר, מן הפסח ועד העצרת, שנאמר ומדי שבת בשבתו: